

ШИШКАРЬОВА Олена - викладач
кафедри адміністративно-правових
дисциплін факультету №2 Донецького
державного університету внутрішніх
справ

ОЦІНЮВННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Місія, покладена на органи поліції України, детермінує важливість ефективності поліцейської діяльності. Відтак, дієвий механізм оцінювання поліцейської діяльності є необхідним інструментом системи управління, який допомагає визначити, наскільки ефективно та якісно поліція виконує свої обов'язки та служить громаді. Система оцінки дозволяє визначати пріоритети, сформулювати актуальні завдання та напрямки корекції поліцейської діяльності.

Завдання оцінювання ефективності поліцейської діяльності включають в себе ряд конкретних вимірів, які допомагають визначити, наскільки ефективно та якісно поліція виконує свої обов'язки та служить громаді.

Тривалий час в нашій країні існувала так звана «палочна» система оцінювання ефективності діяльності підрозділів міліції (нині - поліції), яка довела свою недієвість. Після реформування зазначеного правоохоронного органу і створення замість нього Національної поліції України одночасно було проголошено нові підходи щодо оцінювання ефективності поліцейської діяльності, у тому числі було запроваджено нові його різновиди.

Зміна концепції публічного менеджменту з державноорієнтованого на людиноцентристський відображена у Законі України «Про Національну поліцію». Так, Законом України «Про Національну поліцію» (ч. 3 ст. 11) визначено, що рівень довіри населення до поліції є основним критерієм оцінки ефективності діяльності органів і підрозділів поліції [1]. Разом із тим, світовий досвід правоохоронної діяльності свідчить, що критерії оцінки ефективності діяльності поліції є комплексним поняттям. До його складових відносять: кількість виявлених, припинених, розслідуваних кримінальних правопорушень, показники динаміки злочинності, досягнення стратегічних цілей, узгоджених з громадою, результати соціологічних досліджень щодо довіри населення до поліції тощо [2, 250].

Військова агресія російської федерації проти України та введення у зв'язку з цим на території України воєнного стану виявили нові виклики перед Національною поліцією.

Національна поліція України, яка є складовою сил безпеки і оборони, з перших днів повномасштабного вторгнення з боку російської федерації бере безпосередню участь у відсічі збройної агресії, проведенні стабілізаційних заходів тощо. Разом із тим, органи і підрозділи Національної поліції України в умовах воєнного стану

виконують і притаманні їм завдання, передбачені чинним законодавством. У зв'язку з цим, актуальними для наукових досліджень є аналіз нових викликів, що впливають на ефективність діяльності Національної поліції України в умовах воєнного стану[2, 248].

Введення в Україні воєнного стану у зв'язку з повномасштабною агресією обумовило низку змін та доповнень до чинного законодавства, у тому числі й стосовно питань діяльності Національної поліції. Законодавець, реагуючи на умови воєнного стану, доповнив чинні правові акти певними положеннями, які розширили повноваження підрозділів Національної поліції України. Так, відповідно до ст. 24 Закону України «Про національну поліцію», у разі виникнення загрози державному суверенітету України та її територіальній цілісності, а також у ході відсічі збройної агресії проти України органи та підрозділи, що входять до системи поліції, відповідно до законодавства України беруть участь в обороні України, у виконанні завдань територіальної оборони, забезпеченні та здійсненні заходів правового режиму воєнного стану у разі його оголошення на всій території України або в окремій місцевості. У ході забезпечення та здійснення заходів правового режиму воєнного стану у разі його оголошення на всій території України або в окремій місцевості, виконання завдань територіальної оборони органи та підрозділи, що входять до системи поліції та дислокуються в межах Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, області, міста Києва, можуть підпорядковуватися за рішенням керівника поліції відповідному начальнику Головного управління Національної поліції в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі, області, місті Києві. Під час дії воєнного стану поліція особливого призначення в ході відсічі збройної агресії проти України за рішенням військового командування, погодженим з керівником поліції або уповноваженою ним особою, може брати участь в обороні України відповідно до Закону України "Про оборону України" шляхом безпосереднього ведення бойових дій. За зверненням територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, органів Служби безпеки України або розвідувальних органів України органи та підрозділи, що входять до системи поліції, беруть участь у здійсненні заходів щодо оповіщення військовозобов'язаних та резервістів спільно з представниками територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, а також здійснюють адміністративне затримання та доставлення до цих центрів та органів призовників, військовозобов'язаних та резервістів, які вчинили адміністративні правопорушення, передбачені статтями 210, 210¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення [1].

Савчук Р.М. зазначає, що з урахуванням виокремлених у доктрині адміністративного права основних напрямів підвищення ефективності правоохоронної діяльності, до основних напрямів підвищення ефективності їх діяльності в умовах воєнного стану доцільно віднести такі:

1. Формування єдиної комплексної державної політики у сфері запобігання та протидії злочинності в умовах воєнного стану.

2. Удосконалення нормативно-правової бази, що врегульовує діяльність правоохоронних органів в умовах воєнного стану.

3. Розробка дієвої системи заходів протидії злочинності в умовах воєнного стану.

4. Посилення взаємодії правоохоронних органів між собою та з іншими органами державної влади, місцевого самоврядування, військовими формуваннями, засобами масової інформації, громадськістю, а також забезпечення належної координації діяльності правоохоронних органів.

5. Підвищення рівня ресурсного забезпечення правоохоронних органів [3, 83-85].

Підсумовуючи, необхідно зазначити, що введення воєнного стану суттєво вплинуло на діяльність органів Національної поліції. Зокрема, на законодавчому рівні суттєво розширено коло повноважень поліції, тому питання компетенції діяльності Національної поліції у період воєнного стану потребує окремого дослідження. Відтак, здійснення оцінки ефективності поліцейської діяльності в сучасних реаліях вимагає комплексного підходу, зокрема, враховуючи основні та додаткові повноваження Національної поліції, пов'язаних із запровадженням правового режиму воєнного стану.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про Національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 року № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. Ст. 379.

2. Катеринчук І.П., Трояновський В.С. Правові аспекти оцінки ефективності діяльності Національної поліції України в умовах воєнного стану. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2024. № 2. С. 247-251.

3. Савчук, Р. М. Основні напрями підвищення ефективності діяльності правоохоронних органів в умовах воєнного стану. *Правова політика України: історія та сучасність: матеріали III Всеукраїнського науково-практичного семінару*. Житомир, 07 жовтня 2022 р. С. 83-86.

ЯЦКОВИНА Віталій – декан факультету підготовки фахівців органів досудового розслідування НПУ Одеського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ І ЗАГРОЗИ З ЯКИМИ ЗУСТРІЧАЮТЬСЯ ДІТИ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

У збройних конфліктах питання збереження закладів освіти як безпечного простору є надзвичайно гострим. У 2015 році ООН розробила Декларацію про безпеку